

Úloha a možnosti rady v časech dlhovej krízy

Ludovít Ódor

www.rozpoctovarada.sk

Úvod

- Paralely medzi fiškálnou a menovou politikou
- Rada pre rozpočtovú zodpovednosť ako dôležitá súčasť nového rozpočtového rámca na Slovensku
- Nové európske pravidlá (reforma Paktu stability a rastu, “fiškálny kompakt”)

Vývoj menovej politiky

- Vysoká inflácia v 70-tych rokoch priniesla “tichú revolúciu” do centrálného bankovníctva
- Vyššia nezávislosť, technokratické prístupy, jednoduché pravidlá, inflačné cielenie, dôraz na očakávania verejnosti
- Z veľkej časti sa tak podarilo potlačiť sklon k inflácii (inflation bias)

Paralela s fiškálnou politikou

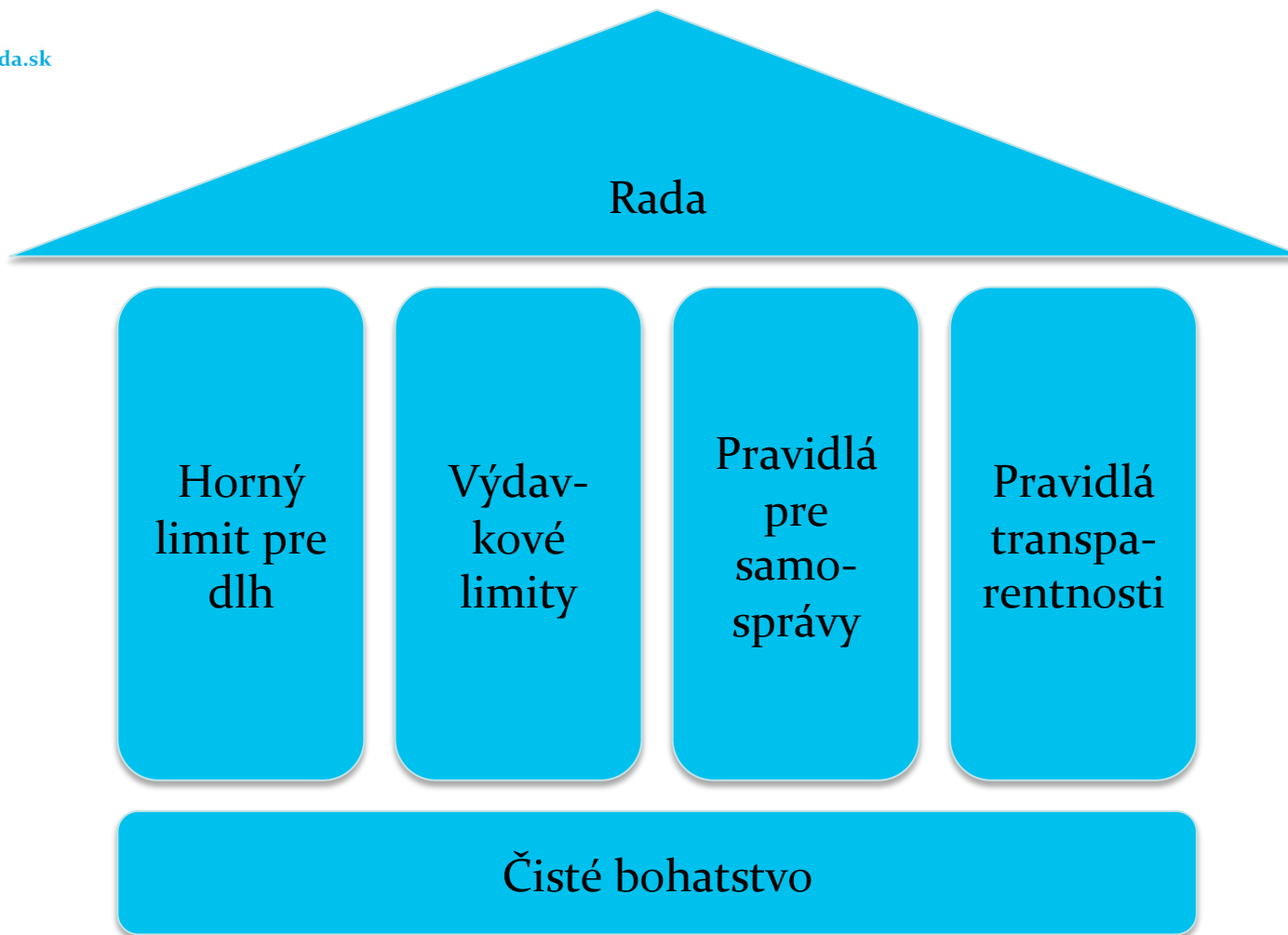
- Máme vysoké dlhy a sklon k deficitom (deficit bias) – fiškálny alkoholizmus
- Výška daní a rozdelenie výdavkov je výsostne politická otázka
- Presúvanie vysokého bremena na ďalšie generácie však nie je otázkou pravícovosti alebo ľavicovosti
- Preto aj v tomto prípade by mohli pomôcť pravidlá a nezávislé inštitúcie

Nový rozpočtový rámec na Slovensku

- Prijatie ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti širokým politickým konsenzom (493/2011)
- Obsahuje nové fiškálne pravidlá, nezávislú monitorovaciu inštitúciu ako aj požiadavky na transparentnosť
- Zvyšuje dôveryhodnosť Slovenska v očiach zahraničných investorov

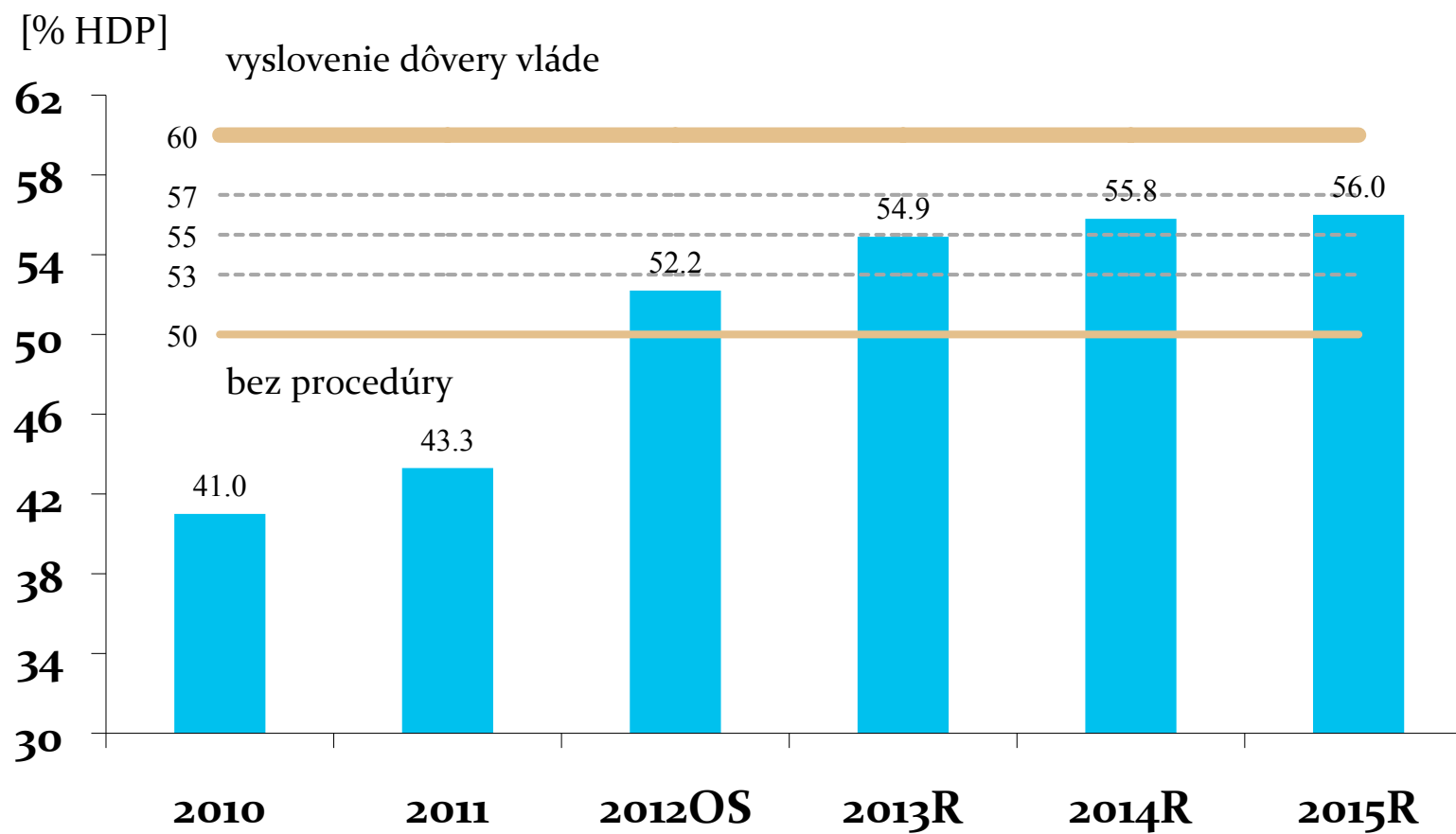
Koncepcia zákona

Dlhová brzda

www.rozpoctovarada.sk

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (1)

- Zrkadlo pre vládu, studňa informácií pre verejnosť a pomocník parlamentu
- Traja členovia + sekretariát s výkonným riaditeľom (cca. 15 analytikov)
- Menovanie predsedu rady parlamentom (2/3 väčšina); ďalších dvoch navrhuje prezident a guvernér (tam stačí nadpolovičná väčšina); ostatní výberovým konaním
- Sedemročné obdobie, neobnoviteľné
- Financovanie z NBS (rakúsky model) s možnosťou preplatenia Ministerstvom financií SR

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2)

- Rada odborne garantuje výstupy; operatívu má na starosti výkonný riaditeľ kancelárie
- Striktne v pozitívnej rovine a nie v normatívnej (rada nehodnotí opatrenia)
- **Štyri hlavné úlohy rady**
 - Správa o dlhodobej udržateľnosti
 - Hodnotenie dodržiavania pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti
 - Stanoviská k legislatívnym návrhom
 - Monitoring a hodnotenie vývoja rozpočtu

Nová európska legislatíva

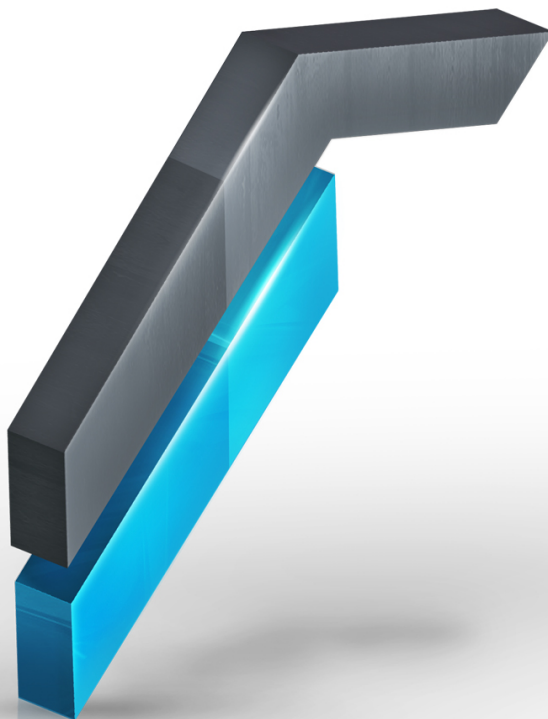

- Reforma PSR (6Pack): lepšie sankčné mechanizmy, výdavkový benchmark, makroekonomické nerovnováhy, kritérium na pokles dlhu, atď.
- “Fiškálny kompakt” – štrukturálne saldo pod 1% z HDP, pri odklone by sa mali aktivovať sankčné mechanizmy. Dôležitá úloha nezávislých fiškálnych inštitúcií (vyhodnotenie a odporúčania).
- Ďalšie 2 legislatívne úpravy v príprave (2Pack) – jedna ohľadom krajín vo vážnej rozpočtovej situácii, druhá aj o úlohe EK v rozpočtovom procese

Záver

- Niektoré aspekty fiškálnej politiky sa presúvajú na nezávislé a technokratické inštitúcie
- Hlavné úlohy sú: monitoring, nezávislý pohľad, zvýšenie transparentnosti, zamedzenie kreatívnemu účtovníctvu
- “Ježko v nohaviaciach pre vládu” alebo “pes ktorý breše ale nehryzie”
- Nezávislé fiškálne rady budú dôležitým stavebným kameňom rozpočtových procesov aj na úrovni EÚ

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

Ďakujeme za pozornosť!

